

2019-02-27

HSN 73-2019

2019-01-11

S2018/05708/SF

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

SOU 2018:80 Samspel för hälsa. Yttrande

Region Västerbotten har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerad rapport.

Sammanfattande synpunkter.

- Region Västerbotten ser positivt på den nya föreslagna formen av finansiell samordning mellan hälso- och sjukvård och sjukförsäkring. Genom ekonomiska incitament tydliggörs att hälso- och sjukvården har ett viktigt uppdrag i att effektivisera och kvalitetssäkra sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen. Samtidigt behöver uppenbara risker med förslaget betonas. Med ekonomiska incitament för att prioritera låga sjuktal kan undanträngning av annan vård systematiseras.
- Ett permanent statsbidrag med koppling till sjukfrånvaron markerar att vården har ett ansvar att följa upp de individer som rekommenderas sjukskrivning, att sjukskrivning är en del i vård och behandling samt att insatsen ska ha ett syfte. Arbetet med sjukskrivning och återgång i arbete vid ohälsa uppmärksammas, vilket gör att kompetensområdet kan prioriteras och utvecklas samt att även förebyggande åtgärder lyfts fram. Region Västerbotten gör bedömningen att det kan gagna våra medborgare och patienter.
- Utredningen föreslår att den finansiella samordningen ska regleras i lag. Region Västerbotten ser lagregleringen som central för att skapa långsiktighet och för att insatser ska få effekt. Under åren med överenskommelser och tillfälliga stimulanspengar har många insatser genomförts för att sjukskrivningsfrågan ska få en ökad prioritet i hälso- och sjukvården. Till viss del kan bättre kvalitet och bättre effektivitet i arbetet konstateras. Dock har hinder noterats i form av att verksamheterna har sett stimulansmedlen som tillfälliga pengar och varit tveksamma till att satsa (genom exempelvis rekrytering) eftersom det är osäkert vad som händer sedan. Troligen kan organisationen och verksamheterna agera annorlunda om statsbidraget regleras i lag snarare än i tillfälliga pengar.
- I strävan mot en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen är det viktigt att sjukskrivningsarbete organiseras och styrs som en del av vård och behandling. Hälso- och sjukvårdens primära uppdrag kan aldrig vara att sjukskriva *så lite som möjligt* men det finns mycket att vinna, även för vården, om de stora *svängningarna* i sjukfrånvaron kan minska. Utredningens förslag att statsbidraget ska beräknas i relation till fastställda referensfält och inte till en så låg nivå som möjligt bedöms därför tilltalande. Region Västerbotten välkomnar också att inga återrapporteringskrav ställs eller villkor för vilka typer av insatser som ska prioriteras.
- Region Västerbotten delar utredningens uppfattning att det är i början på sjukfallet som hälso- och sjukvården har störst möjlighet att påverka. Därmed bedöms det logiskt att basera statsbidraget på de inledande månaderna av sjukfrånvaron. Landstingen bör i första hand satsa på primärvårdens arbete med sjukskrivna och förebyggande av

2019-02-27

HSN 73-2019

2019-01-11

S2018/05708/SF

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

arbetsförmåga. Här finns behov av samverkan med folkhälsoarbetet och samhällets insatser om hållbart arbetsliv, vilket bör uppmärksammas i större utsträckning.

- Det kan bli aktuellt att se över om eventuella undanträngningseffekter uppträder. För att hålla en jämn nivå på sjukskrivningarna innebär det att vården behöver lägga tid på tidig upptäckt, riskfaktorer för sjukskrivning, rehabiliteringsplanering och samverkan. Detta kan kräva resurser och tid från flera professioner och eventuellt innebära att de i arbetsför ålder prioriteras. Förhoppningsvis kan ett permanent statsbidrag kompensera för förstärkta insatser i sjukskrivningsarbetet och därmed störs inte avsatta resurser inom andra områden i vården.
- Region Västerbotten ställer sig tveksam till utredningens förslag om att etablera ett nationellt forum för kunskaps- och implementeringsstöd i frågor som relaterar till den finansiella samordningen. Utredningen lyfter fram den kunskapsuppbyggnad som SKL med framgång ägnat sig åt och att hälso- och sjukvården har gjort betydande framsteg inom det försäkringsmedicinska området. Sedan 2018 har alla landsting och regioner, med stöd av SKL, anslutit sig till ett gemensamt system för kunskapsstyrning. Systemet handlar om att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälso- och sjukvården. Idag finns 23 nationella programområden (NPO) och ett nationellt primärvårdsråd. "Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin" är ett av programområdena och detta forum bör kunna leda det kunskaps- och implementeringsstöd som utredningen efterfrågar. I annat fall finns en risk för dubbla system.

REGION VÄSTERBOTTEN
Hälso- och sjukvårdsnämndenAnna-Lena Danielsson
OrdförandeBrita Winsa
Hälso- och sjukvårdsdirektör